

Fylkesmannen i Nordland

Saksbehandler, innvalgstelefon og e-post:
Randi Arctander Enoksen, 75 53 15 72
rae@fm-no.stat.no

Vår dato
22.06.2004
Deres dato
04.05.2004

Vår referanse
2004/4782
Deres referanse

Kultur- og kirkedep. AØ 25. JUN. 2004 arkivkode 2004, 2143-030

Kultur- og kirkedepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 Oslo

Ot.prp. om endringer i lov om trdomssamfunn og ymist anna - regelen om alder for forstander i registerførte trdomssamfunn - høring

Vi viser til departementets brev av 04.05.2004, der det bes om høringsuttalelse vedr. endring i regelen om alder for forstander i registrert trossamfunn. Høringsfristen er etter avtale med Paudal forlenget til ut juni måned.

Vi opplever fra tid til annen useriøse søknader om registrering av trossamfunn.

Spesielt en periode for noen år tilbake, etter medieoppslag om fritak fra militærtjeneste for forstander i trossamfunn, fikk vi mange søknader fra søkere under 23 år. Ut fra søknadens innhold tolket vi enkelte av disse til å ha nevnte fritak som eneste mål for søknaden. Det var da kurant å kunne avslå med begrunnelse i at vedkommende forstander ikke fylte kravet iht nedre aldersgrense, og ikke behøve å legge mer arbeid i en useriøs søknad.

Det er et generelt problem at loven og tilhørende forskrifter gir Fylkesmannen svært få holdepunkter i forhold til hvilke kriterier som skal legges til grunn ved godkjenning av trossamfunn. § 24 om aldersgrenser er i så måte et unntak.

Vi bruker mye tid på å finne saklige argumenter for å avslå søknader som vi oppfatter som useriøse. Det vi har å støtte oss til er til dels gamle rundskriv, samt tidligere avgjørelser tatt av departement, enten i form av klagesaker eller fra den tid saksfeltet tillå et departement. (Det kan jo her nevnes at vi fortsatt venter på regelendringer som embetene ble forespeilet for flere år tilbake, allerede da saksfeltet lå inn under Justisdepartementet.)

Det er spesielt arbeidskrevende å avslå søknader der vi tviler på selve trosgrunnlaget – enten dette synes å ha en useriøs undertone, eller synes å være oppkonstruert.

Departementet anfører bortfall av forstanderens prøving av ekteskapsvilkårene som begrunnelse for endringer i aldersgrenseparagrafen. Dette er etter vår oppfatning ikke sterk nok grunn alene.

Dissenterlovkommisjonen anfører aldersgrense som en beskyttelse mot umodenhet og alderdomssvekkelse. Dette er en begrunnelse som etter vår mening fortsatt står seg: Et trossamfunn vil i sin natur søke å skape varig påvirkning av sine medlemmer. Forstanderen

vil i så måte ha den mest sentrale rollen som påvirker i trossamfunnet, og de beskjedne krav loven oppstiller til forstander bør ikke svekkes.

En generell dispensasjonsadgang, uten nærmere retningslinjer som gir føringer for hva som skal legges til grunn for unntak, og i hvilke tilfeller det ikke bør/skal gis unntak, lar oss i realiteten stå igjen med følgende "krav" til forstander: "Han må liva eit heiderleg liv og ha evne til å gjera sine skyldnader etter lova."

Å vurdere skikkethet utfra ovenstående er ikke uproblematisk, og det skulle etter vår oppfatning fortsatt tilsi at det stilles krav om aldersgrenser og at disse er absolutte og ufravikelige.

Vi mener mao at den foreslåtte dispensasjonsadgang ikke bør innføres. Subsidiært at dersom den innføres, må den ledsages av retningslinjer som gir fylkesmennene konkret anvisning ift hvordan søknader om dispensasjon skal vurderes og håndteres.

Dette vil være viktig også for å sikre lik praksis ved alle embeter. En så 'åpen' ordlyd som at "Fylkesmannen kan gjøre unntak fra denne regelen.", uten nærmere retningslinjer, vil utvilsomt føre til ulik praksis i embetene.

Med hilsen

Sture Elvevoll (e.f.)
administrasjonssjef

Randi Arntander Enoksen
førstekonsulent